

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Bontó mesterkedés

Még mindig a kormányzó székesfehérvári beszédének hatása alatt áll a magyar politikai világ. Férfias határozottsággal nyilatkozott az ország feje a legkényesebb dolgokról, amikről hangosan senki sem beszélt, de amik szüntelenül ott lappanganak már hónapok óta a háttérben s állandó izgalomnak okozói. Különösen két kijelentése keltett mély benyomást és mindjárt hozzáfűzhetjük azt is, hogy megnyugtató hatást. Az egyik az, hogy a leghatározottabban állást foglal a demagógiával, a felelőtlen elemek garázdálkodásával szemben s ennek egyszersmindenkorra való elnémitását igéri. Nem fogja tűrni, hogy mindenki vezetni akarjon és a maga szakállára próbáljon politikát csináljon. Jogállamban csak felelős, alkotmányos tényezők irányíthatnak s ezeknek a működése olyan legyen, hogy a legszigorubb kritikát is kibírja. Aki azonban a jogrendhez nem alkalmazkodik, az bűnhődni fog. Megnyugtató a kormányzó abbéli kijelentése, hogy az államhatalomnak meg van az ereje ahhoz, hogy ezt mindenkiel szemben nyomatékosan éreztetheti. Nemzeti szellemtől áthatott hadseregünk teljesen megbízható és készen áll minden eshetőséggel szemben.

Másik kijelentése a királykérdésre vonatkozik. Alacsony célokat szolgáló suttogásokat van hivatva elnémitani az a határozott, félre nem érthető nyilatkozata, hogy ő nem törekedik trónra, nem nyul a korona után. Általában is időszerűtlen most még a trónbetöltés kérdésének a felvetése. A nemzet egységét bontják meg azok, akik az uralkodó személyének kérdését idő előtt bolygatják. Ezek közül sokan önző célokból vetik be a közéletbe ezt a kérdést, hogy megzavarják és megakasszák azt a gyógyulási folyamatot, mely a háború és forradalmak okozta irtóztató sebek beheggedésével oly szépen megindult. Csak széthuzást okozhat és bizalmatlanságot ébreszthet a királykérdés személyi részének előráncigálása.

S van egy momentum, amire a kormányzó nem terjeszkedett ki e kérdésnél. Régen megfigyelt tény, hogy a zsidóságnak hagyományos politikája az, hogy a közérdeklődést mindig igyekszik magáról másfelé elterelni. Bizonyos aggodalommal szemlélték kezdetül fogva a zsidók a háború és forradalmak rettentő betegségéből lábadozó magyarságnak a keresztyén erkölcsi világnézetben való megújodási folyamatát. A hat éves háború a zsidóság javára vagyomban és lélekszámban óriási letolódást eredményezett, a forradalmakban, a proletárdiktatura sötét idején pedig a zsidó világhatalmi törekvés oly leplezetlenül mutatkozott meg, hogy a zsidók méltán

tarthattak a leghevesebb ellenhatástól. Mint a hogy a haretetekről hazaözönlő katonaságot, hogy a papirosbakkancs és egyéb zsidógazságok miatt keletkezett és a zsidók frontmentessége miatt nagyra növekedett bosszuját ne a zsidóságon töltsse ki, sikerült az „urak”, az egész polgári társadalom ellen uszítani s így az egész magyarságot egymással farkasszemet néző ellen-

seges két táborra osztani, ép úgy most is azt célozzák, hogy a zsidókérdés intézményes megoldásának életbevágó fontos kérdéséről a figyelmet eltereljék s bennünket keresztyén magyarokat egymás ellen vontassanak fel. Jó eszköznek kínálkozott erre a királykérdés felvetése.

Okuljunk a multakon. Ne ülünk fel az átlátszó mesterkedésnek.

Zoványi Jenőt másfélévi börtönre ítélték

A mult hét csütörtökjén kezdte meg a törvényszék *Szuhányi* Andor elnöke alatt álló tanácsa *Zoványi* Jenő dr egyetemi tanár és *Kovács* Lajos iparostanácskölai tanár bűnpereiben a főtárgyalást. A tárgyalást ma délelőtt

folytatták. Több tanút hallgattak még ki, szintén zárt ülés keretében. Délben hirdette ki az elnök az ítéletet, mely szerint *dr Zoványi Jenőt ízgatás bűntettéért 1 és fél évi, Kovács Lajost* pedig 2 évi börtönre ítélte a bíróság.

Windischgrätz vizsgálatot kér maga ellen

— A nemzetgyűlés ülése —

Budapest, okt. 20. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök. Bejelent, hogy több képviselő ismét lemondott bizottsági tagságáról. Felolvassák az interpellációs könyvet, amelybe 8 képviselő jegyzett be interpellációt, majd az indítványkönyvet, amelybe herceg *Windischgrätz* Lajos jegyzett be indítványt, hogy küldjenek ki egy parlamenti bizottságot, amely az ő forradalom előtti szereplését tisztázza.

Mikóvényi Jenő a *Lingauer*-féle ügyben kiküldött parlamenti-bizottság jelentését terjeszti elő.

Mikóvényi Jenő a nyugatmagyarországi állatesmpészés ügyében olvassa fel a bizottság jelentését. A jelentés 4 részre oszlik, az első a s ő behozatali engedélyekre s a svájci szénakiviteli engedélyekre vonatkozik a másik kettő a részvénytársaság esetleges szabálytalanságok megvizsgálása ügyében.

A jelentést tudomásul veszik. A bizottság a felmentést megadja. A legközelebbi ülés okt. 26-án lesz. A Ház ehhez hozzájárul.

Ferdinándy belügyminiszter három törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé. — Az egyik a vármegyei közigazgatás reformjáról, a második a kis és nagyközségek képviselő testületeinek összeállításáról, a harmadik a városi törvényhatóságok és rendezett tanácsú városok képviselőtestületének összeállításáról szól. Majd áttértek az interpellációkra. *Ruppert* Rezső ismerteti a *Landau* Adolf ügyét, mely szerint a külföldi sajtó támadja a honvédelmi minisztert, a *Prónay* különítményt és a boncoló orvosokat.

Ruppert Rezső után *Beniczky* Ödön nemzetgyűlési képviselő szólal fel. Visszautasítja *Meskó* Zoltán közbeszólását, mely szerint az ő minisztersége idején is történtek hasonló bűntények. Felszólítja *Meskó*t, hogy konkrét dolgokkal álljon elő.

Kijelentette *Meskó*, hogy *Beniczky* minisztersége alatt történt *Somogyi* Béla meggyilkolása.

Tíz perc szünet után gr. *Teleky* miniszterelnök előzetesen választ ad *Ruppert*nek, kijelenti, hogy a kormánynak szándékában van a katonai hatóságok hatásköreinek bizonyos határok közé szorítása.

A vezérkar ezután a honvédelmi minisz-

ter alá tartozik. A *Landau*-ügyre vonatkozólag kijelenti, hogy konok bünténnel állunk szemben. Részletes választ majd csak a vizsgálat lefolytatása után ad, megjegyezte, hogy *Bánky* főhadnagy ez ügyvel kapcsolatosan fel van függesztve. A választ a Ház tudomásul vette. Az ülés délután fél 3 órakor véget ért.

Irország önálló királyság?

Bécs, okt. 20. (N. St. t. j.) A „Éberség” ir titkos társaság szerint az ir köztársasági államforma ellenkezik az ir hagyományokkal s ehelyett az ir királyságot kívánja. Királynak *York* herceg fiát, *Albert* herceget akarják, aki trónralépése esetén I. *Patrik* nevet veszi fel.

A görög király betegsége

Páris, okt. 20. (Nemz. St. tel. jel.) A görög király állapota válságos. A 18-án kiadott orvosi jelentés szerint a vérmérgezés nem terjedt tovább, de a tüdőgyulladás miatt a király állapota válságosra fordult.

Bécs, okt. 20. (Nemz. St. tel. jel.) A bécsi görög követség megeafolja azokat az elterjedt híreket, melyek szerint a görög királyt megmérgezték volna, s hogy Görögországban egyre jobban terjedne a forradalom s végül, hogy Görögország köztársasággá alakulna át.

Francia tábornok Varsóban

Varsó, okt. 20. (Nemz. St. tel. jel.) *Niessel* francia tábornok ma Varsóba érkezett. Fogadtatásán megjelentek a francia és szövetséges katonai missziók vezetői, *Pilsudszky* marsall s a lengyel katonaság képviselői is.

A vilnai kérdés

Bécs, okt. 20. (N. St. t. j.) A Vilnához tartozó polgári és katonai missziók elhagyták a várost és *Kovnába* utaztak. A francia konsul még a helyén van.

A népszövetség ülése

Páris, okt. 20. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetek szövetsége ma ismét összeült Brüsszelben. A franciákat *Leon Bourgeois*, Olaszországot *Tittoni*, Angliát *Balfour*, Japánországot *Iskii* képviseli. A népszövetség teljes ülésre, *Wilson* kezdeményezésére, november 15-én Genfben fog összeülni.

Debrecen új muzeuma

Déry Frigyes adománya

Már megemlékeztünk arról, hogy Déry Frigyes kiváló műgyűjtő hazánk fia, aki évtizedek óta Bécsben él, nagyjértékű műgyűjteményét a vallás közoktatásügyi miniszterium útján a magyar államnak ajándékozta azzal, hogy gyűjteménye Debrecen városában helyeztessék el. Déry Frigyes hétfőn érkezett Debrecenbe dr Czakó Elemér miniszteri tanácsos kíséretében, megtekintette városunkat, különösképpen közmívelődési intézményeit és a városi múzeumot, melynek szakszerű vezetése nagyon megnyerte tetszését és ez alkalommal első elhatározását véglegesítette.

Debrecen kiváló Mecenása szerdán délelőtt megjelent a vároházaán Márk Endre polgármesternél, aki rendkívüli ülésre hívta össze a városi tanácsot e nagyjelentőségű alkalomból.

Az ülésen Márk Endre polgármester szíves szavakkal üdvözölte Déry Frigyest, aki Bécsből látogatott el Debrecenbe, miután nagyjértékű műgyűjteményét városunkban ohajtja elhelyezni. Röviden rámutatott e tény jelentőségére, majd felkérte dr Czakó Elemér miniszteri tanácsost, hogy a nagylelkű ajándékozási ügyét ismertesse.

— Ebben a lélegzetfójtó helyzetben, mikor a nemzet energiái a kazán oldalán elsisteregnek — mondotta Czakó — mikor a feldarabolt Magyarország népe kétségbeesetten tekint a jövő elé, a kárpátokon belül kell megteremteni a lelkek integritását és kulturális téren kell hozzáfogni az országépítő munkához. Ellenőseink hazugságokba mártott csettelt festettek le bennünket a művelt világ előtt, úgy állítottak oda bennünket, mint retrograd zsarnok elemeit, hogy kikapcsoljanak bennünket a művelt nemzetek sorából. Sikerült is ideig-óráig elzárni bennünket az elámitott külföldről, azonban nem képesek elzárni e nemzet nagy erőforrásait, melyeknek kisugárzó ereje végre is diadalmasan hatol át a mesterséges kődön és meg fogja javítani a világ balvélekedését rólunk. Országos érdekű és jelentőségű esemény tehát épen most, hogy Déry Frigyes, Bécsben élő hazánk fia most ajánlja fel hírneves nagyjértékű műgyűjteményét és azt Debrecen város kapja évszázados kulturájának kiegészítésül. (Éljenzés). Ez az esemény messze kiható és beleilleszkedik a nemzeti gondolatkörbe, melynek iránya a kultura terére vezet.

Majd röviden ismerteti a Déry-gyűjtemény általános kulturtörténeti jelentőségét, majd titkára felolvasta a Déry Frigyes és Haller István kultuszminiszter közt létrejött ajándékozási szerződést, melyből megtudjuk, hogy az ajándékozó Baján született, Bécsben VII. Mária Hilfer-strasse 82. a lakik, ugyanott és a szomszéd 84. sz. házában van elhelyezve gyűjteménye. Az ajándékozó jelenleg 68 éves és kikötése az, hogy gyűjteményét, míg él, szabadon használhassa és halála után külön kezeltesse.

Végül bejelentette, hogy Déry Frigyes a városi múzeum régóta tervezett palotájának elhelyezésére az Egyház-téren a Csokonai-szobor mögött elterülő telektömböt tartja legalkalmasabbnak és a három telek megszerzésére nagyobb letétet fog tenni a kultuszminiszteriumban. Miután az építkezést jobb időkre kell halasztani, egyelőre a telkek megszerzését ajánlja a városi tanács figyelmébe.

Ezután a polgármester mondott köszönetet a nemeslelkű adományozónak azért, hogy nagybecsű műgyűjteményével Debrecen városát tüntette ki. Hálás köszönetét fejezi ki a város közönsége nevében addig is, míg a város közönsége háláját illő módon is kifejezésre juttathatja. Kéri, hogy tartsa meg továbbra is a magyar hazát szeretetében ez kívánja, hogy soká grönnyörködhessek művében.

Ezután az ajándékozó Déry Frigyes mondott köszönetet a szívélyes szavakért, melyek nagy mértékben meghatották. Elmondta, hogy évtizedek előtt nagy lelkesedéssel kezdte meg a gyűjtést és fáradhatatlanul folytatta. Az Ur-isten jóvoltából családjának egyetlen tagja sem szorult arra, hogy utána örököljön és így gondolt ő a nagy családra, az egész nemzetre.

Nagy meglepéssel tölti el szívét a tudat, hogy maradandót alkothatott. Ugy érzi, hogy nem a város, hanem ő a nyertes, (Lelkes éljenzés.)

Még dr Czakó Elemér miniszteri tanácsos emlékezett meg a történelmi pillanat jelentőségéről és azzal zárta szavait, hogy a magyar nemzet, mely túlélt a mohácsi vészt, a török dúlást és a négyszázéves osztrák barátságot, a vörös rémuralom és az oláh megszállás következményeit is kibírja. A magyar kultura

fényesen átragyog a sivár jelenből a szebb jövőbe.

Ezután Déry Frigyes szívélyesen elbucszott a városi tanács tagjaitól, de ígéretet tett, hogy még ellátogat Debrecenbe. Távozása előtt 3000 koronát adott Zoltai Lajos muzeumigazgatónak néprajzi tárgyak és régiségek beszerzésére.

Délelőtt 11 órakor Déry Frigyes dr Czakó Elemér miniszteri tanácsos és titkára társaságában Budapestre utazott.

A Területvédő Liga ülése

Tiltakozik a békeszerződés ratifikálása ellen

A Területvédő Liga debreceni és hajdumegyei Köre hétfőn tartotta választmányi gyűlését. Az ülésen részt vettek Szomjas Gusztáv főispán elnökle alatt Szent-Királyi Tivadar kamarai elnök és Nagy József miniszteri tanácsos a liga társelnökei, Kulín Imre táblai társelnök, dr Lindenberger János püspöki helynök, dr Kesserü Lajos törvényszéki elnök, Komlóssy Dezső, Jóna István gazd. egy. elnök Kernhoffer József kir. tanácsos, dr Váradi Szabó János, Schindler Vilmos üzletvezető, Szuhányi Andor törvényszéki tanácselnök, Cseke Sándor, Medgyaszay Miklós árvaszéki elnök, dr Petzkó Ernő, dr Iványi Béla, dr Galánffy János, és még számosan társadalmi és közéletünk vezető egyéniségei közül.

Szomjas Gusztáv elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy ha a kormány a békeszerződést kényszerhelyzetben ratifikálna is, soha egyetlen magyar ember sem ismeri el ezt a békét kötelezőnek és a Területvédő Ligára még sokkal fokozottabb feladatok várnak itthon és kint a magyar kérdésnek európai kérdéssé tevésében s a liga mindaddig meg nem szűnik dolgozni, míg ezeréves határainkat újra vissza nem szereztük.

Oláh katonák, akik magyarok akarnak lenni

Nagyváradról jelentik az Uj Nemzedéknek: Nagyváradon ebben a szinmagyar városban, melyben az oláhok csak utcanéveket tudtak eloláhosítani, most csak egy oláh gyalogezred állomásozik, amelynek legénysége megszállott magyar területről kerül ki. Ezek a jó fiúk — oláh létük ellenére — sehogyan sem tudnak beletörődni a mostani állapotokba: azt mondják, sokkal jobb dolguk volt a magyar világban. Lassankint egészen divatba jött, hogy az utcán az oláh bakák magyarul beszéltek egymás közt is.

A napokban aztán kapták magukat a frányék, összegyűlekeztek a kaszányában s egyhangulag kimondták, hogy ők magyarok akarnak lenni. Az oláh tőrparancsnokság azonnal alarmozta tisztikart s így sikerült három napi tiszti készenlét segélyével a mozgalmat valahogy elnyomni. A nagyvárad helyőrségre most egy romániai ezredet helyeznek át, mert a magyarországi oláhokban kezdenek nem bizni.

Buvárhajók a Keleti tengeren

London, okt. 20. (N. St. t. j.) Az amerikai hadügyminisztérium tengerészeti hivatala jelentést kapott, hogy a keleti tengeren bolsevista buvárhajók tüntek fel, amelyek nyilván a lengyelek részére küldött hajórakományokat akarják megtámadni. Az amerikai tengerészeti hivatal utasította a keleti tengeren levő hajóparancsnokokat, hogy ne lépjenek fel ellenségesen a buvárhajókkal mindaddig, míg ezek nem lépnek fel támadólag.

Az osztrák pártok számaránya

Bécs, okt. 20. (Nemz. St. tel. jel.) A választási eredmények végleges összegezése után a pártok számaránya a következő: Keresztény szocialista 82, szociáldemokrata 66, nagynémet 20, parasztpárti 6, polgári munkaspárti 1. Míg a mult nemzetgyűlésen 70 szociáldemokrata képviselő és 90 polgári képviselő volt, addig a mostani nemzetgyűlésen 66 szocialistával 109 polgári képviselő áll szemben.

Zendülés a vörös hadseregben

Bécs, okt. 20. (N. St. t. j.) Helsingforsí hírads szerint Oroszországban a vörös csapatok között zendülés tört ki. A karicini helyőrség fellázadt és leölt néhány népbiztost. A város a felkelők kezében van. A moszkvai kormány büntető expedíciót tervezett. A Ruskoje Slovo értesítése szerint a zendülők közül 2 ezer gárdistát elfogtak, akik közül 800-at azonnal kivégeztek.

A jugoszláv kormány képviselője Budapesten

A debreceni kereskedelmi és iparkamara az érdekeltség figyelmébe ajánlja, hogy a szerbhorvát-szlovén kir. kormány a magyar kir. kormánytól való teljhatalmi képviselővel dr M. Dj. Milovévitch rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert bizta meg.

A jótékony Nőegylet

Őszivásárja

A jótékony Nőegylet november 6 és 7-én megtartandó őszivásárja iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul. A Nőegylet a „Baross” szövetséggel karöltve nagyszabású őszivásárt rendez, melynek keretében a debreceni kereskedő világ színe-java igen olcsó árakban fogja eladásra bocsájtani áruit. — Az őszi vásárral kapcsolatosan „vagyon-mentő” vásárt is tervez a rendezőség, hol a debreceni uri közönség eladhatja felesleges értéktárgyait. Lesz még nagy cabaret is, mindkét nap délután, amikor a Csokonai színház tagjai: Z. Bodán Margit, Székely Zizi és R. Nádasi Istvánon kívül fellép Pálffy József hírlapíró is, mint ügyes, mókás konferenszié. Cigányzenés úszonna délután is lesz azonkívül s az Egyetértés műkedvelő társaság néhány tagja is szerepelni fog. A jótékony délutánokra lázasan folynak az előkészületek. Aki a vagyon-mentő vásárra tárgyakat akar küldeni, az az eladásra számtal értékétárgyát nevével és árával együtt jelezze Fráter Erzsébet urnó címére (Kossuth-utca 36. szám) küldje, hol részletes információkat kaphatnak az eladók a délutáni órákban.

HIREK

Bécs felé

tekint most minden szem, a vidám, kedves császárváros felé, hol világtörténelmi események játszódnak le a napokban. Nem egyszerű választásokról van ott szó, nem egyik párt harcáról a másik ellen, hanem a zsidóság élet-halál küzdelméről a kereszténység ellenében. Ennek a harcnak utolsó felvonása játszódik most le Ausztria fővárosában, s országvilág lesi várja: mi lesz a folytatása? A letelepített zsidóság még nincs legyőzve, még nincs erőtlenné téve, — csak a fegyvert ütötték ki a kezéből, s az a nagy kérdés dől el most Bécsben: eléggé egységes, eléggé öntudatra ébredt-e a kereszténység ahhoz, hogy kezébe vegye a hatalmat és az ország kormányzását? A jelekből arra lehet következtetni, hogy az osztrák kereszténység a felébredés és feltámadás útján van és nem hagyja magát többé a szabadkőműves zsidók által vezetetni. Renneréknek alighanem örökre lealkonyodott a szerencsésillaguk.

Dr Ferenczy Tibor rendőrfőtanácsos.

A belügyminiszter dr Ferenczy Tibor királyi ügyészt a debreceni államrendőrséghez rendőrtanácsosnak, főtanácsosi címmel és jeleggel nevezte ki. Dr Ferenczy Tiborban kiváló értéket kapott az államrendőrség. Dr Ferenczy 1898-ban tett érettségét Iglón, egyetemi tanulmányait Németországban: Berlinben és Lipésében végezte, majd a lipesei kereskedelmi akadémiát elvégezte, a budapesti tudomány egyetemén 1904-ben az államtudományok, 1907-ben pedig a jogtudományok doktorává avatták. 1904-től 1907-ig a budapesti királyi törvényszéken működött, majd az aradi királyi ügyészséghez avatják be, honnan 1913-ban Debrecenbe került. A világháborút mint tiszt küzdötte végig a 4. huszárezredben s a harcoknál több kitüntetését szerzett, köztük a porosz vaskeresztet is megkapta. 1918-ban 4 évi nehéz harcok után felmentik és azóta debreceni királyi ügyészségen működött mind máig.

Dr Ferenczy Tibor kinevezését városzerte nagy meglepéssel fogadták és mi is szívből üdvözljük új állásában. Az új rendőrfőtanácsos pénteken foglalja el hivatalát, mint Ghiczey Tihamér kerületi főkapitány helyettese.

— Október 31-én lesz a sajtó-nagygyűlés.

A kath. Népszövetség október hó 24-ére hirdetett sajtó-nagygyűlését az ugyanezen időben tartandó budapesti országos kath. nagygyűlés miatt október hó 31-ére teszi át, amikor a bejelentett nemzetgyűlési képviselők is meg fognak jelenni. Okt. 24-én a kath. Népszövetség szabad előadást rendez a helybeli kath. főgimnázium tornatermében, melynek műsorát vasárnapi számunkban közöljük.

Mrs. Thompson Debrecenben.

Mint annak idején megirtuk, a magyar gyermekek felségélyezésére alakult amerikai női bizottság, ez év július elején Debrecen keresztényen gyermekeinek nagymennyiségű gypjufonalat juttatott. E női bizottság lelkes vezetője: Mrs. Thompson e hó 26-án városunkba érkezik, hogy meggyőződjék az adomány mikénti szétosztásáról. A vöröskereszt vezetősége felkéri az összes egyleteket és testületeket, hogy az általuk kiosztott pamutot az illetőktől szedjék össze és a megjelölt helyre szálltassák be.

— **Vigyázat!** A katonaság f. hó 22-én pénteken d. e. 8 órától d. u. 1-ig a Sárkut tanyánál éleslövészetet tart.

— **Nincs tej a csecsemőknek.** A városi tejgazdászok felosztásával a népjóléti hivatal kénytelen volt beszüntetni a tejesztást, aminek következménye az, hogy a rossz piaci tejtől sok csecsemő megbetegedett. A népjóléti hivatal kéri a tanácsot, hogy napi 100 liter tejet borszásson rendelkezésére, hogy a beszüntetett tejesztást újra megkezdhesse.

— **A debreceni lovasosztály lovasversenye.** Folyó hó 31-én, vasárnap rendezi meg a debreceni lovasosztály lovasversenyét a lovasverseny-terén. Kezdeté déli 12-kor. Totalizateur is lesz.

— **Rendben van a közélémezés.** A város közélémezési bizottsága kedden délután tartotta első ülését Zöld József tb. tanácsnok elnöklésével. Az ülésen részt vettek dr Balla Bertalan, dr Fráter Iván, az áruforgalmi és a Gök képviselőtől pedig Sterne Jenő, Raic Gyula és Rimbós Győző. A bizottság jelentést tett a közélémezési miniszternek, hogy a közélémezés ügye rendben van.

— **Harácsolnak a szerbek.** Pécsről menekült magyarok beszélnek, hogy a szerbek óriási adókat vetettek ki a pécsi vállalatokra. Így a *Lítke-gyárat* másfélmillió dinárral, a *Pannonia Sörgyárat* egy millió dinárral és a *Részvény Sörgyárat* háromszázezer dinárral adóztatták meg s ezt az összeget mint rendkívüli adót vetették ki. A szekesváralti vállalatok szekesváralti díjait az egyes hatósági közegek kényekedve szerint, jóformán napról-napra emelik. Ezenkívül kivetettek a szerbek különböző adókat, főleg fogyasztási adókat: cukor, szesz, gyufa, stb. adókat is.

— **Petőfi-Dalkör** folyó hó 22-én, pénteken este 7 órakor az iparostanonc iskola épületében levő dalpróba-helyiségben választmányi ülést tart. A választmányi tagok ezután kéretnek a szíves megjelenésre. Tárnyak: 1. Iklódy János alelnök lemondása. 2. Az augusztus 1-én tartott mulatságról szóló jelentés. 3. Esetleges indítványok. Ezután tudatjuk a dalkör tagjait, hogy a dalórák szerdán és pénteken a rendes időben megtartatnak. Az elnökség.

— **Propaganda előadások.** A Székely Tarsaság első propaganda előadása kedden d. u. szép sikerrel és nagy számú közönség előtt folyt le. A magas színvonalu, tartalmas műsor sok tanulságot és fényes szellemi élvezetet nyújtott. A legközelebbi előadás pénteken okt. 22-én d. u. fél 6 órakor a vármegyeház dísztermében lesz a következő érdekes műsorral. 1. Szavai Nagy Lajos ref. hittanhallgató. 2. „Az oláh uralom Erdélyben” címmel előadást tart: Antal József menekült törvényszéki elnök. 3. Melodráma. Előadják: Kovács Mariska, Puskás Irma és Halmos Dezső. Ezen az előadáson Magyar Imre zenekara játszik. A következő előadás okt. 26-án lesz.

— **Kivégezték két rablógyilkos cigányt.** Budapestről jelentik, hogy Radics Mátyás és Radics János cigányzenészek Nagymaroson október 14-ére virradó éjszaka megtámadták Magyar Gyulát, leütötték s pénzt elrabolták. Tegnap tárgyalta a rögtönítélő bíróság Kecskeméti Gyula elnökelete alatt a két cigány bűnperét s rablás büntetése miatt mindkét cigányt halálra ítélte. Az elítéltek egyikét sem ajánlották kegyelemre, így a halálos ítéletet ma délután a gyűjtőfogház udvarán végrehajtotta az állami hóhér.

— **Magyar-lengyel barátkozás.** Budapestről jelentik, hogy a Magyar-Lengyel Kereskedelmi Kamara elnöki tanácsa báró Madarassy-Beck Gyula dr elnöklésével tartott legutóbbi ülésén Paál Jób ügyvezető igazgató javaslatára elhatározta, hogy tekintettel az áruforgalomnak a két ország között történő megnyitására, valamint a magyar közgazdaság iránt Lengyelországban mutatkozó nagy érdeklődésre, **gyakorlati szakemberekből álló bizottságot küld ki Lengyelországba.** Ez a bizottság okt. 25-én indul el és Varsón kívül felkeresi még Krakkó, Lemberg és Lodz városokat is. A bizottság utazásának kizárólag gyakorlati céljai vannak, aminek megfelelően a bizottság egyrészt tájékozódni fog arról, hogy a két ország közötti minél intenzívebb gazdasági kapcsolat milyen módon vehető fel, másrészt e bizottság az illetékes lengyel tényezőkkel megbeszéli a módjait a Lengyelországban megalakítandó Lengyel-Magyar Kereskedelmi Kamara szervezetének.

— **Debrecen város térképe** kapható Antalffy József könyvkereskedésében.

— **Büntény vagy szerencsétlenség?** Beszámoltunk arról a szerencsétlenségről amelynek áldozata Mészáros Alajos, a Nemzeti színház tehetséges és népszerű tagja lett. Mészáros még szombaton este játszott a Cyrano-ban. Előadás után egy klubba ment vacsorázni, ahonnan éjjel után 3 órakor tért népszínház-utcai lakására. Mikor a lépcsőn felfelé tartott, a házmester zuhanást hallott. Felsietett az emeletre és ott a harmadik emelet legfelső lépcsőfokán beszakadt koponyával, betört orral, vértócsában fekvő Mészáros Alajost. A házmester nyomban telefonált a rendőrségre, ahonnan rendőri bizottság szállt ki a helyszínére. A rendőrségi orvos azt állapította meg, hogy a halált agyszédülés okozta, ami a művész kronikus jellegű érlemezésére vezethető vissza. A művész holttestét átszállították a törvényszéki tanintézetbe. A család több tagja konstataulta, amikor a holttestet megnézte, hogy a holttest fején nemcsak a koponya és az orr sérült meg, hanem *máshol is sebesülések, úgy a holttesten gyanus sérüléseket* vesznek észre. Jelentést tettek erről a rendőrségnek.

Ez alapon nyomozás indult meg, vajjon természetes halállal halt-e meg Mészáros Alajos, avagy büntény áldozata?

Megállapította a rendőrség, hogy Mészáros Alajosnál halála pillanatában minden érték-tárgya és pénze meg volt és tárcájából sem hiányzott a pénze. Óráját is a zsebében találták.

A detektívek szorgalmasan nyomoznak ez ügyben és valószínű, hogy hamarosan világosság derül Mészáros Alajos tragédiájára.

Mészáros Alajos temetése — a nyomozástól függetlenül ma ment végbe. A tragikusan elhunyt művész felesége: Berky Kató néhány nap múlva visszatér Debrecenbe.

— **Az égalá tett munkás-család.** Két napig volt minden jóérzésű embert felháborító látványossága a Szappanos utcának a 16. sz. házból kilakoltatott Barna Mihály kefégyári munkás, aki butoraival és családjával a szabad ég alatt tanyázott. Még ma sem kapott lakást a szegény ember, azonban az utcai látványosság megszűnt, mert a kilakoltató háztulajdonos megengedte, hogy butorait a ház nyílt folyosóján helyezhesse el és éjszakára a dermesztő hidegben az udvarban levő kamrába húzódjanak. Az emberségesebb eljárásra bizonyára az általános felzúdulás készítette a háztulajdonost. De a kérdés lényege nem az utcai botrány megszüntetése, hanem a szerencsétlen családnak lakáshoz való juttatása. Ez még nem történt meg. Miután több kilakoltatási eljárás is van folyamatban, felhívjuk az államrendőrség figyelmét az ilyen közmegebotránkozást okozó esetekre: ne engedje, hogy a szabad ég alá, az utcára tegyenek ki családokat ilyen, kegyetlen időben. Még a bírói végzéssel is szemben áll az emberiség szíveiben élő törvénye! — Elvégre is emberélet pusztulása lehet a következménye az ilyen törvényes kilakoltatásnak és ki viseli érte a felelősséget Isten és ember előtt?

— **Rendőri hírek.** Elfogott gyilkos. Tegnap a vasuti állomáson tartott razzia alkalmával Lehmann János detektív Bacsó István elítelt rabot fogta el. Bacsó a váci fogház lakója volt, kit a kommunisták szabadítottak ki. 5 évre volt ítélve emberölésért. A rendőrség visszatoloncolja Vácra. — **Letartóztatás.** A körletparancsnokság feljelentésére a rendőrség letartóztatta fegyver-rejtegetés miatt Szabó Lajos nyomdászt, kinek lakásán töltényeket és egy revolvert találtak. Szabó azzal védekezik, hogy nem tudta, hogy be kell szolgáltatni a fegyvereket. Átadják Szabót a hadbírósnak.

Törvénykezés

§ **Monstre per a törvényszéken.** Második napja folyik már a balmazújvárosi kommunisták monstre bűnperében a főtárgyalás. A tárgyalás második napja is változatlan érdeklődés mellett zajlott le. Dél előtt a tanúhallgatásokat folytatták, mely meglehetősen lassan megy. A bíróság kérdései után Baróthy kir. ügyész, — aki előzőleg kiszállott Balmazújvárosra s ott gyűjtött adatokat a vádlottak ellen, — majd a négy védő intéz hosszabb kérdéseket a tanúk-

hoz. Délelőtt kihallgatták Harsányi Gézát, Balmazújváros főjegyzőjét és a főbíró is. A vádlottak között két Tar Sándor is van, egyiket Vörös Tar Sándornak, a másikat Fekete Tar Sándornak keresztelte el a balmazújvárosi nép, most is csak úgy emlékeznek meg róluk.

A mai tárgyaláson derült ki, hogy proletárdiktatura alatt újságot is akartak indítani Balmazújvárosi Vörös Újság címen. Nagy János védő kérdéséből beigazolást nyert az, hogy Balmazújvároson az aratásra és még sok más munkára felvidéki és olák munkásokat alkalmaztak, bár igen sok munkanélküli volt helyben is. Általában az eddig kihallgatott tanúk mind igen tartózkodó s általánosságban mozgó vallomást tesznek.

A tárgyalás előreláthatólag még holnap is fog tartani. Ítélet is csak holnapra várható.

§ Az uszorabíróság első ítéletei. Nemrég alakult meg Debreczenben az uszorabíróság, amelynek elnöke Szűdhányi Andor törvényszéki bíró lett. Ma volt az uszorabíróság első működésének első napja s mindjárt az első nap három árdragitási ügyben hozott példás ítéletet. Tóth Mihályné Szilágyi Zsuzsannát, mivel a juhturó kilogrammját 65 korona maximális ár helyett 70 koronáért adta, 2 heti fogházra és 20 koronánként 1 napi fogházra átváltoztatható 500 korona pénzbüntetésre ítélte. Császi Ferencné Székely Ágnes, mivel a bab literjét 8 korona helyett 9 koronáért árultotta, 500 korona fő és 200 korona mellékbüntetésre ítélte. Végül Papp Lajosné Csizsár Zsófiát, aki a tejfel literjét 30 korona helyett 35 koronáért mérte, 500 korona fő- és 200 korona mellékbüntetéssel sújtotta. Az uszorabíróság kötelezte Tóth Mihálynét, hogy az ítélet előru-ító helyén feltűnő helyen egy fél évig kifüggesse továbbá Császi Ferencné és Papp Lajosné kötelezte, hogy az ítéletet a hírlapokban közzétegye.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei.

A Csokonai színházban f. hó 22-én pénteken B) bérletben K. Milöcker klasszikus nagy operettje — Szegény Jonathán — kerül színi-re. A címszerepet a kitűnő Szalma Sándor játssza. A vezető szerepek Szigeti, Z. Bodán Margit, Torma Zsiga, Rácz Ada, Egyed Lenke kezében vannak. A színház a legnagyobb gonddal készül erre a repri-zre, amelyet itt oly régen játszottak, hogy premiere számba megy. Jegyeket a Szegény Jonathán előadásaira már árul a Csokonai színház jegypénztára. A darab iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az igazgatóság szombatra, vasárnap estére és hétfőre is másorra tűzte.

A Vigszínház legutóbbi változatosan pitoreszk műsorának ma utoljára tapsolhat a közönség. Fellépnek az 5 kis darabban s 15 magánszámában Kovács Lili, Andai Ella, Kabók, Szemere, Iványos, Jávor s vendégszerepelnek Dán Norbert a híres mozsizsinész, Gách János tánc- és Radó Ilus füttyművész.

Tarzan (a dsungel gyermeke) angol amerikai film, olyan hatalmas alkotás, amely párját ritkítja a mozi történetében. Már maga a regény is, melyből a film készült, óriási szenzációt keltett az angol irodalomban. A Tarzan regény fogalomná vált az angolul beszélő országokban és a film Angliában és Amerikában valóságos Tarzan-lázt keltett. A dsungel Afrika leg-hatalmasabb őserdői, az őserdők rettentő vadállatai, oroszlánok, párducok, krokodilok, elefántok, a tengerjárók élete hatalmas kontrasztban elevendik meg előttünk a vásznan. Nyugat Amerika csapszökei és nagyvárosai. Anglia főúri kastélya a maga hideg előkelőségével olyan élethíven jelennek meg előttünk, mint a négerkék kalypzái és az őserdők majmainak tanyái. E hatalmas színpad felett, amelyet három világrész képez, egy egyszerű hős áll: Tarzan, az ősnemes angol főúri család

fia, kit a végzet kis gyermek korában a leg-sötétebb világrész sűrűjébe sodort, ki vadállatok között növekedik fel, nevelő anyja egy nőstény gorilla. Ezt a szenzációs filmet ma mutatja be az Apolló. Jegyelővétel.

Cesarina (a világ urnője) harmadik részét mutatja be ma utoljára az Uránia. Jegyelővétel.

Lenkeffy Ica főszereplésével — Heltai Jenő Masamód című színművét mutatja be ma esütörtökön az Arany Bika mozi. Remekbe készült film ez. Lenkeffy Ica a főszerepben ragyogtatja kiváló és ismert művészetét. A rendezés és fotográfia kitűnő. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Rose Nyelviskola

SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

SPORT

Bajnoki mérkőzések. Vasárnap helybeli csapataink legtöbbje vidékre távozik. A KASÉ csapata Nyiregyháza megy, ahol a NYTVE erős csapatával fog bajnoki mérkőzést játszani. A DTE Szolnokra utazik, hogy a Szolnoki MTE 11 emberével mérje össze az erejét. A Vasutas Sport Club kétheti pihenő után ismét egyik erős ellenfelével, a Kisvárdai SE-el kerül össze.

Debreczenben meglehetősen szűrke lesz a vasárnapi program. A DMTK a nyomdászok ambiciózus csapatával játszik a diószegi-úti pályán. A bajnokság élén álló egyetemi csapat vasárnap pihenőt tart.

Tisztújítás a DEAC-ban. A jövő héten tartja a DEAC tisztújító közgyűlést, amelyen megválasztják az ezidei tisztikart. Ifjúsági elnök híré szerint Szalay György, DEAC egyik tehetséges és szorgalmas atléta, a keresztény és nemzeti eszme egyik régi harcosa lesz. Szalay tavaly a DEAC ifjúsági alelnöke volt.

Benzinmotor, dynamo,

kályhaalkatrészek, ócska-vas és szivattyu nyilvános árverésen folyó hó 29-én, d. e. 12 órakor a hajdunánási ref. főgimnáziumban eladatnak.

AZ IGAZGATÓSÁG.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL ÉS KÖSA.

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek
PIAC-U. 63. SZ.

Férfi és női szövet újdonságok érkeztek

Koros Sándor üzletébe.

Saját érdekében teszi, ha mielőtt vásárlásait eszközli, megtekinti raktáromat Piac-u. 69. alatt, hol a legfinomabb férfi és női angol szöveteket, ugyszintén mindenféle belésárukat és szabókellékeket legolcsóbb árban beszerezhet.

APRÓ HIRDETÉSEK.

MINDENFÉLE

Nyomatványt

izlésesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZ-TÁRSASÁG.

Elsőrangú

férfi és női munkaerők állandó munkára felvételnek Riskó és Társa női divattermébe

Rizkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal

lapunk kiadóhivatalában

Eladó

új sárga magas 37 es női cipő, katlan, komót, képek, gyermekkocsi Varga-utca 43. Kék velur kalap.

A Széchenyi-utcai

laktanyában összegyűlt — érett és fiiss istálló trágya elad. — Értekezni lehet ugyanott a gazdasági hivatalban.

Tarka

szálkás szőrű vadász kutyta találtatott. Tulajdonosa átveheti Bethlen-u 50. szám alatt.

Zákány József

fuvarozási vállalata

PIAC-UTCZA 43. SZÁM.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók

FORGÁCS I.

műorás

Bádogyos-u.

KELETI J.

BUDAPEST, IV. ker. Koronaherc.-u. 17. Alapítottatott: 1878.

Gyárt a leg-tökéletesebb kivitelben: műlábakat, műkezeket, sérvkötőket, haskötőket, gummigöröcsérharisnyákat stb. Dus vásárltácz összes betegápolási cikkeiben, valódi angol, francia és amerikai gummiarukban, valamint orvosi műszerek- és kórházi berendezésekben Eladás nagyban és kicsinyben eredeti napi árak mellett. Szétküldés naponta.

Hirdetését

d. u. 2 óráig adja be

HAJDUFÖLD

kiadóhivatalába

(Piac-u. 59.) ha azt

akarja, hogy masnap

ezren és ezren olvassák!

Köváry és Altmann

szűnők, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Bélyegzőgyár és véső-intézet

PAULÓ I.

Bathyhányi-u. 22. telefon: 1365.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a leg-olcsóbb gyári árban.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizek, fésű és kefeáruk a legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.